

Van Veluw wil weten wanneer mensenwerk sacraal wordt

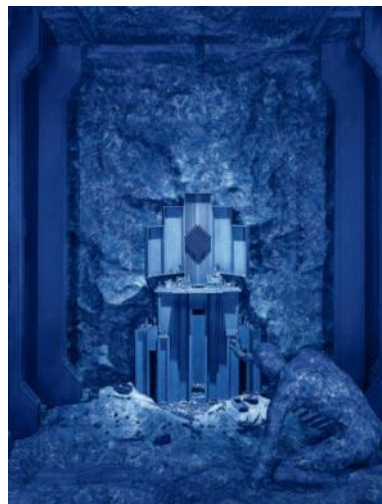
EXPOSITIE 'Sanctum' van Levi van Veluw is als een kijkdoos-waar-je-in-kunt. Iets blauws wat een grot of een kapel zou kunnen zijn.

Levi van Veluw (1985) was al goed bekend met Het HEM in Zaandam voordat het een expositieruimte werd. In 2014 huurde hij een deel van de voormalige munitiefabriek aan het Noordzeekanaal als atelier. Niet veel later kocht hij verderop een ateliergebouw: een voormalige perserij van springstoffen aan de rand van wat het Plofbos wordt genoemd, omdat er gedurende de hele twintigste eeuw explosieven werden getest. Daar werkt hij sindsdien aan schilderijen, sculpturen en installaties. Zijn nieuwste werk *Sanctum* is een kijkdoos-waar-je-in-kunt. Hij maakte het speciaal voor Het HEM, nu een voor iedereen toegankelijk expositiegebouw.

„Toen ik hier werkte, stond er in de

ondergrondse schietgang nog een laag water en was hij pikkedonker”, zegt de kunstenaar. „Ik liep er doorheen met het lampje van mijn telefoon. Aan het einde van de gang hing een grote metalen plaat die helemaal pokdalig was van de kogelinslagen.” Nu is de 200 meter lange kelderruimte droog en theateraal uitgelicht en is er werk van 25 kunstenaars te zien onder de noemer Chapter 3HREE.

Van Veluws *Sanctum* staat los van die expositie. Van buiten lijkt het een kobaltblauwe container die als een nest of bijenkorf tussen de pilaren van de fabriek hangt. Het interieur is een blauwe ruimte die het midden houdt tussen een grot en een kapel. Er staat een altaartje waar zich drie figuren omheen hebben verzameld,

Sanctum van Levi van Veluw

ook gemarmerd blauw, stilgezet in hun beweging als de inwoners van Pompeii na de vulkaanuitbarsting.

Van Veluw komt uit een christelijk milieu, zijn opa was dominee. Bij het maken van *Sanctum* dacht hij aan kerkbezoeken in zijn jeugd. „Kerken, kapellen en tempels zijn zo ontworpen dat de bezoeker zich onmachtig voelt ten opzichte van een overwelvend mysterie”, zegt hij. „Maar zelfs de meest imposante kathedraal is uiteindelijk gewoon mensenwerk. Wanneer is dat mensenwerk sacraal geworden? Dat vind ik een interessante vraag. Als er een nieuwe kerk wordt gebouwd, hoe en wanneer krijgt die dan zijn heilige status?”

Voor kunstwerken geldt iets vergelijkbaars. Er is een idee en misschien

ook een beoogd effect, de kunstenaar begint eraan in zijn atelier, het werk groeit en verandert onder zijn handen. Maar wanneer begint het zélf te werken, wanneer krijgt het betekenis in de hoofden van anderen? Als het wordt tentoongesteld. Als er ruchtbaarheid aan wordt gegeven op internet en in de krant. Als u, lezer, het gaat bekijken.

Gijsbert van der Wal

Beeldende kunst

Sanctum van Levi van Veluw. Tot medio 2022 open op zaterdag en zondag in Het HEM, Warmperserij 1, Zaandam. Inl: hethem.nl

